

Høringssvar fra Samarbeidsforum – for fellesskapsbasert rusbehandling

Dato: 1.7.2022

Helse- og omsorgsdepartementet

Postboks 8011 Dep

0030 Oslo

Oslo, 27. juni 2022

Høringssvar – avvikling av godkjenningsordningen i fritt behandlingsvalg

Samarbeidsforum er en paraplyorganisasjon for behandlingskollektiv og terapeutiske samfunn. Vi organiserer 8 institusjoner, ideelle og offentlige, som tilbyr langtidsbehandling for rusavhengige. Vi takker for muligheten til å komme med innspill til regjeringens forslag til avvikling av godkjenningsordningen i fritt behandlingsvalg.

Vi støtter Regjeringens forslag til avvikling av fritt behandlingsvalg.

Dette fordi det har vært en uheldig ordning med to parallelle ordninger for godkjenning av behandlingsplasser på rusfeltet. Noen har fått krav til drift definert gjennom anbudsprosesser med Helseforetakene og noen har fått de fra Helfo. Helseforetakene har måttet dekke kostnadene for «Helfo-plassene», uten å ha kunnet følge opp kvaliteten på tilbudet som er blitt gitt.

Intensjon om å utnytte ledig kapasitet i behandlingsfeltet var for så vidt en god tanke, men resultatet er at det i hovedsak har ført til nyetablering av kommersielle aktører, med noen få unntak.

Sikre fremtidig kapasitet til å tilfredsstille behovene innen tverrfaglig spesialisert rusbehandling

Som høringsbrevet viser har det vært totalt 2641 pasienter som har mottatt behandling innenfor tverrfaglig spesialisert rusbehandling hos godkjente leverandører innen fritt behandlingsvalg i perioden 2016-2021, med en jevn økning til 753 pasienter i 2021.

Dette antallet er av en betydelig størrelse, og det må i fremtiden sikres kapasitet nok innenfor offentlig eller private ideelle institusjoner med avtale med regionale helseforetak til å møte behovene i denne pasientgruppen. Det er viktig at avvikling av godkjenningsordningen ikke resulterer i at pasienter innenfor tverrfaglig spesialisert rusbehandling står uten tilstrekkelig antall behandlingsplasser fra 1. januar 2023. Høringsbrevet beskriver at pasienter som er under behandling skal sikres en sømløs overgang til ny behandling innenfor ny ordning. Dette vil ivareta pasientene i dag, men i tillegg vil det også være et behov for økte rammer generelt i ny ordning. For å unngå for få behandlingsplasser i fremtiden, mener vi at de eksisterende avtalene mellom ideelle aktører og de regionale helseforetakene bør justeres opp.

Sikre muligheten til å velge medikamentfri behandling

Et særpreg innenfor rusfeltet er at det er et høyt innslag av private behandlingstilbud. Det offentlige helsetilbudet drifter ca 40 prosent av tilbudene i dag, mens de ideelle aktørene står for 60 prosent. Høringsbrevet referer også til evalueringen av fritt behandlingsvalg, som viser at godkjenningsordningen har bidratt til større valgfrihet for noen pasienter når det gjelder tilnærminger og behandlingsmetoder.

Høringsbrevet viser at det er et ønske om å endre overskrift fra «rett til fritt behandlingsvalg» til «rett til valg av behandlingssted». Samarbeidsforum mener at det i fremtiden også må sikres gode tilbud for medikamentfri behandling innenfor tverrfaglig spesialisert rusbehandling, og at avvikling av dagens ordning ikke reduserer muligheten for medikamentfri behandling for de aktørene som ønsker å tilby dette og for de pasientene som ønsker denne behandlingen.

Sette brukernes behov først i avviklingen av ordningen

Det er et betydelige antall pasienter som må ivaretas ved en avvikling av dagens ordning. Høringsbrevet beskriver en god prosess for både pasienter og for institusjoner. I en avvikling av denne ordningen ønsker vi likevel å minne om viktigheten av å sette pasientene først, med særskilt oppmerksomhet til pasientene innenfor tverrfaglig spesialisert rusbehandling. Dette er en kompleks pasientgruppe med sammensatte og krevende utfordringer, og det er derfor viktig at pasientens behov blir ivaretatt på en god måte i avviklingen og at det blir en sømløs overgang i en ny ordning.

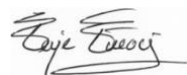
Rammevilkår og skjermede anbudsrunder for ideelle aktører

Ideelle aktører utgjør i dag en viktig del av behandlingstilbudet i tverrfaglig spesialisert rusbehandling. Ideelle aktører har verdifull kompetanse og erfaring i rusbehandling og bidrar til et mangfoldig behandlingstilbud. Samarbeidsforum mener det er viktig at Regjeringen sørger for at ideell sektor sikres langsiktige og stabile rammevilkår for sine behandlingsinstitusjoner.

Vi ønsker å spille inn at det bør gjennomføres skjermede anbudsrunder for ideelle aktører, og at avtalene i utgangspunktet skal være av langtidskarakter for å sikre stabile og forutsigbare rammer for arbeidet og unngå hyppige rapporterings- og søknadsrunder.

Med vennlig hilsen

Samarbeidsforum – for fellesskapsbasert rusbehandling

Terje Turøy

Leder